

9. klassi eesti keele eksam 2013

GRAMMATIKAÜLESANDED

2.2. Kirjuta tumedalt trükitud sõnad kokku või lahku. Kokkukirjutamisel kasuta kaarekest. 8 punkti

Koonusmäe lähistel on haabade **levimis ala**. See on **kodu lähedane** paik, **haava mets** otse **põllu ääres**, kust tuul toob haabade kohinaga ka põldude hõngu. Haab laulab terve suve rohelisel **lehestiku oreil** vaikset laulu. Lehed värisevad, nagu pelgaksid tuuli, mis üle haaviku **lõunast põhja** heljuvad. Haavaleht on pika vetruva **rootsu külge** kinnitatud litrike, mille iga õhuvirvendus keerdu viib. Bioloogid ütlevad, et lehtede värisemine on **olelus võitlusest** tingitud nähtus. Värisemisega raputab haab lehtedelt maha **iga suguseid** mardikaid ja söödikuid. Kui haavikust on **üle sõudnud** äike, nõretab haavik veest.

Haab on kiire kasvuga **valguse nõudlik** puu, armastab sügavat **huumuse rikast** maad. Metsamehed peavad haaba umbrohuks: paikades, kus haavakände juhtub olema, ilmub rikkalikult võsusid **igale poole** ümberringi. Isegi kui haab on juba **maha raiutud**, ajavad juured rohkesti võsusid. Puisniidud, kus kasvavad **mai kellukesed** ja teised rohttaimed On neid täis. Haava tüvi on kaetud **tumeda võitu** koorega, mis on hallikasrohelist värvi. Haava eluiga on keskmiselt sada aastat. (Kustas Põldmaa ainetel)

2.3. Kirjuta arvud sõnadega selles käändes, nagu need esinevad lauses. Pööra tähelepanu õigekirjale. 5 punkti

1. Lõpetasin kooli 2009. aastal.

2. Spordipäeval osalevad kõik meie klassi 25 õpilast.

3. Rattamaratonil tulin üldarvestuses 206. kohale.

4. Stsenariumis on kirjas, et 13 näitlejal tuleb etendada mõõgavõitlust.

5. Lõpetasin romaani LIV peatüki lugemise.

2.4. Tõmba vale täht / valed tähed selgelt maha. 7 punkti

Pidin pea(t,d)selt kohtuma tuttava arhi(t,d)ektiga, et minna koos teatrisse. Eelistasime mõ(t,tt)etule jandile Andrus Kiviräha komöödiat „Vassiljev ja Bubõr...”. Enne teatrisse sisenemist peatusime afi(š,šš)i ees ja uurisime lähemalt näidendi peaosalisele tehtud meisterli(k,kk)u grimmi. Arutlesime selle üle, millised on tänapäeva fotograaf(i,ij)a võimalused inimesi täiuslikuks muuta. Järsku ehmatasin, sest ei suutnud meenutada, kas olin joonestajalt saadud plaanid sei(f,ff)i pannud ja korteriukse sne(p,pp)risse tõmmanud. Kaalusin kahe var(i,j)andi vahel: kas minna koju tagasi ja jääda etendusest ilma või loota me(h,hh)anismile, mis automaatselt ukse sulgeb. Kirusin oma hoolima (t,tt)ust ja otsustasin etenduse kasuks. Garderoobis märkas, et ülikonnale eelistab publik mugavat igapäevast riietust, vaid (p,b)uhvetis vilksas mõni sametkleidis naine ja kikilipsustatud mees. Varsti kõlas tunnusmelood(i,j)a ja kõi(k,kk)i vaatajaid oodati saali etendust nautima.

2.5. Tõmba vale vorm selgelt maha. 5 punkti

1. Väikesel Mallel oli kombeks **küüsi / küüni** närida. 2. Ema märkas, et on **kohv / kohvi** tassis jahtunud. 3. Isa arvas, et moosile tuleks lisada **suhkrut / suhkurt**, siis saab **mõru / mõrust** maitsest lahti. 4. Vanaema otsis sobivaid **kaani / kaasi**, et purgid sulgeda. 5. Küll võivad ikka **õudsed / õudsad** lood meie linnas juhtuda! 6. Valged **küündlad / küünlad** põlesid kauem kui punased. 7. Miks sul on nii palju **muresid / muresi**? 8. Oskarile meeldis **kiigu / kiige** peal istuda ja mõtiskleda. 9. Heade **rätsepate / rätseppade** töö on alati olnud kõrges hinnas.

2.6. Leia tekstist mõiste ja kirjuta see õige tähenduse juurde. 5 punkti

Draamaatika on üks kirjanduse kolmest põhiliigist lüürika ja eepika kõrval. Draamaatika žanrid on tragöödia, komöödia ja draama. Näidendite kompositsiooni iseloomustab jagunemine vaatusteks, piltideks ja stseenideks. Tegelaste tundeid, mõtteid, aga ka karakterit näidatakse dialoogikaudu. Näidendi lavastamisel kasutatakse dekoratsioone, rekvisiite, valgustust, heliefekte ja muusikalist kujundust. Nende eesmärk on aidata kaasa tõelisuse illusiooni loomisele. Lavastajat aitavad seejuures autori remargid.

- 1) naljamäng – _____
- 2) tegelase iseloom – _____
- 3) kahekõne – _____
- 4) kurbmäng – _____
- 5) teose ülesehitus – _____